

ХУЛИО РАМОН РИБЕЙРО ДВОЙНСТВЕНОСТ

Превод от испански: Венко Кънев, 1979

chitanka.info

По онова време живеех в малък хотел близо до Чарин Крос и прекарвах дните си в рисуване и четене на книги по окултизъм. В същност винаги съм бил запален по окултните науки, може би защото баща ми беше дълги години в Индия и освен една жестока жълта треска, донесе от бреговете на Ганг пълна колекция от трактати то езотеризъм. В една от тези книги прочетох веднъж фраза, която събуди любопитството ми. Не знам дали беше поговорка или афоризъм, но във всеки случай беше една тайнствена формула, която не можах да забравя: „Всички имаме двойник, който живее в антиподите. Но е много трудно да го срещнем, защото двойниците обикновено извършват противоположните движения.“

Фразата ме заинтригува, защото винаги съм живял, измъчван от мисълта за двойника. В това отношение имах само един случай, когато, качвайки се на автобуса, за нещастие седнах, срещу човек, който безкрайно приличаше на мен. Известно време се гледахме с любопитство, но накрая се почувствувах толкова неудобно, че слязох много спирки преди моята. Макар че тази среща не се повтори, тя докосна в духа ми тайнствената струна и темата за двойника се превърна в любимото ми размишление.

В интерес на истината, хрумваше ми също мисълта, че сред милионите същества, които населяват планетата, то няма да е странно, при една проста сметка на вероятностите, ако някои черти се повтарят. В края на краищата с един нос, с една уста, с чифт очи и някои допълнителни подробности не могат да се направят неограничен брой комбинации. Дубльорите например са един случай, който подкрепя донякъде теорията ми. По онова време беше модерно държавниците и киноартистите да наемат хора, подобни на тях, за да поемат те всичките рискове на славата. И все пак тази хипотеза не ме задоволява напълно. Представата ми за двойниците беше по-амбициозна — мислех си, че на тъждествеността на чертите трябва да отговаря тъждественост на темперамента, а на тъждествеността на темперамента — и защо не? — тъждественост на съдбата. Малкото дубльори, които имах възможността да видя, освен беглата физическа прилика — често допълвана с грим, — разкриват пълно отсъствие на духовно съответствие. Общо взето „дубльорите“ на големите финансисти бяха скромни хора, съвсем далеч от математиката. С една дума за мен двойникът беше едно по-пълно, по-въодушевяващо

явление. Прочитането на текста, който току-що цитирах, допринесе не само за затвърдяването на идеята ми, но и за обогатяване на догадките ми. Понякога си мислех, че в друга държава, на друг континент, на антиподите, има същество, съвсем еднакво на мен, което извършва същите действия, притежава същите слабости, същите страсти, същите мечти, същите мании и тази мисъл ме забавляваше и дразнеше едновременно.

С течение на времето мисълта за двойника се превърна във фиксидея. Седмици наред не работех нищо и само си повтарях странната формула, като може би очаквах, че по някаква магия двойникът ми ще изскочи от недрата на земята. Скоро си дадох сметка, че се измъчвам излишно, че ако тези редове поставят една загадка, в същото време предлагат и разрешението ѝ — да отпътувам за антипода.

Отначало отхвърлих мисълта за пътуването. По онова време имах много недовършена работа. Току-що бях започнал една мадона и освен това ми бяха предложили да декорирам един театър. Обаче минавайки веднъж край някакъв магазин в Сохо, видях на витрината един красив глобус. Купих го веднага и още същата вечер го изучих подробно. За голяма моя изненада установих, че антиподът на Лондон е австралийският град Сидней. Фактът, че градът е част от Британската общност, ми се стори добро предзнаменование. Спомних си също, че в Мелбърн имах една далечна леля, която бих посетил. Изникваха още много други все така безсмислени аргументи, като например една невероятна страст по австралийските кози, но истината е, че след три дни, без да казвам нищо на собственика на хотела, за да избягна неуместни въпроси, взех самолета за Сидней.

Едва се приземих и си дадох сметка колко абсурдно е било решението ми. По време на полета се върнах към действителността, засрамах се от химерите си и се изкушавах да взема същия самолет обратно. Отгоре на всичко разбрах, че леля ми от Мелбърн беше умряла преди години. След дълги разсъждения реших, че едно толкова уморително пътуване заслужава няколко дни почивка. В същност останах седем седмици.

Като начало ще кажа, че градът беше доста голям, много по-голям, отколкото си мислех, така че веднага се отказах да преследвам предполагаемия си двойник. Освен това какво бих могъл да направя, за

да го срещна? Би било наистина смешно да спирам на улицата всеки минувач и да питам дали познава някой човек, подобен на мен. Щяха да ме вземат за луд. Въпреки това признавам, че всеки път, когато се намирах сред тълпата, на излизане от театър или в някоя обществена градина, не преставах да изпитвам известно вълнение и без да исках, внимателно оглеждах лицата. Веднъж, жертва на жестоко съмнение, следвах цял час един субект с моя ръст и походка. Отчайваше ме упоритото му нежелание да обърне лицето си. Накрая не издържах и го повиках. Когато се обърна, ми показа своята бледа безобидна физиономия, изпъстрена с лунички, която — защо да не го кажа? — ми върна спокойствието. Това, че останах в Сидней толкова чудовищно дълго време — седем седмици, не се дължи на желанието ми да продължа издирванията си, а на причини от друг характер: влюбих се. Странно нещо за човек, прехвърлил тридесетте, особено за англичанин, който се е посветил на окултизма.

Влюбването ми беше мълниеносно. Момичето се казваше Уини и работеше в ресторант. Несъмнено това беше най-интересната ми преживелица в Сидней. Изглежда, тя също почувствува към мен внезапно влечение, нещо, което ме изненада, тъй като винаги съм имал малък успех сред жените. От самото начало прие ухажванията ми и няколко дни по-късно вече излизахме заедно на разходка из града. Безполезно е да описвам Уини, само ще кажа, че беше малко ексцентрична по характер. Понякога се отнасяше с мен безкрайно непринудено, друг път обаче се объркваше от някои мои жестове или думи, нещо, което вместо да ме ядоса, ме очароваше. Реших да поддържам тази връзка с повече удобства и напуснах хотела, за да се преместя в една къща извън града, която си осигурих по телефона чрез една агенция.

Не мога да преодоля буйния романтичен полъх, който ме обзема, когато си припомня тази малка вила. Още от първия миг ме плениха спокойствието и вкусът, с който беше мебелирана. Чувствувах се като у дома си. Стените бяха украсени с прекрасна сбирка от жълти пеперуди, към които се привързах от пръв поглед. Прекарвах дните в мисли за Уини и преследвах чудни пеперуди в градината. По едно време реших да се установя окончателно в нея и вече бях готов да се снабдя с необходимите за рисуване материали, когато се случи нещо

необичайно, може би необяснимо, на което аз упорито придавах прекалено голямо значение.

Стана една събота, когато Уини, след упорита съпротива, се реши да прекара края на седмицата в къщи. Следобедът протече оживено с обичайните мигове на нежност. На свечеряване нещо в поведението на Уини започна да ме безпокои. Отначало не разбрах какво точно беше и напразно изучавах лицето ѝ, като се опитвах да открия някаква промяна, която да обясни притеснението ми. Скоро обаче си дадох сметка, че ме тревожи фамилиарността, с която Уини се движи из къщата. На няколко пъти се бе упътила без колебание към ключа за лампите. Дали ревнувах? Отначало бе нещо като мрачна ярост. Аз изпитвах истинска привързаност към Уини и ако никога не бях я питал за миналото, това се дължеше на плановете, които бях изковал за бъдещето ѝ. Възможността да е била с друг мъж не ме болеше толкова, колкото възможността това да се е случило в собствената ми къща. В плен на безпокойствието, реших да проверя подозрението си. Спомних си, че един ден, когато тършувах из тавана, открих стара газена лампа. Веднага предложих да се разходим в градината.

— Но няма с какво да си светим — промърморих.

Уини стана и за момент застина нерешително напред стаята. После я видях да се отправя към стълбата и да се качва без колебание по стъпалата. След пет минути се появи със запалена лампа.

Последвалата сцена беше толкова груба и неприятна, че ми е трудно да я пресъздам. Истина е, че се вбесих, загубих хладнокръвие и се държах непристойно. С един удар повалих лампата с риск да предизвикам пожар и като се нахвърлих върху Уини, се опитах да ѝ изтръгна насилствено едно въображаемо признание. Извих ѝ китките и я попитах с кого и кога друг път е била в тази къща. Само си спомням невероятно бледото ѝ лице, облещените ѝ очи, които ме гледаха, както се гледа луд човек. Смущението не ѝ позволяваше да произнесе звук и това удвояваше гнева ми. Накрая я наругах и ѝ заповядах да си отива. Уини си взе палтото и прескочи прага тичешком.

Цялата нощ се упреквах за държането си. Никога не съм мислел, че се дразня толкова лесно и отчасти приписах това на малкия ми опит с жените. Действията на Уини, които ме бяха накарали да кипна, ми изглеждаха, като размислих, напълно нормални. Всички вили извън

града си приличат една на друга и най-естествено е в този вид къщи да има лампа и тази лампа да се намира на тавана. Избухването ми беше неоправдано и дори още по-лошо — невъзпитано. Да потърся Уини и да ѝ поднеса извиненията си ми се стори най-почтеното разрешение. Беше напразно — никога вече не можах да се свържа с нея. Тя не бе ходила в ресторанта и когато отидох у тях, отказа да ме приеме. Настоявах толкова много, че накрая майка ѝ излезе и ми каза неучтиво, че Уини не желае да има нищо общо с луди.

С луди? Нищо не ужасява повече англичанина от прозвището луд. Прекарах три дни във вилата, като се опитвах да подреда чувствата си. След търпеливи размишления започнах да си давам сметка, че цялата история е изтъркана, смешна и противна. Самата причина за пътуването ми до Сидней беше безразсъдна. Двойник? Каква нелепост! Какво правех тук, загубен, тъгуващ, замислен за една ексцентрична жена, която може би не обичах, и прахосвайки времето си в събиране на пеперуди? Как съм могъл да изоставя четките, чая, лулата, разходките си из Хайд парк, любимата мъгла на Темза? Здравият ми разум се възвърна, оправих за миг багажа си и на следващия ден пътувах за Лондон.

Пристигнах късно през нощта и от летището отидох право в хотела. Бях здравата уморен, изпитвах огромно желание да спя и да събера сили за очакващата ме работа. Какво блаженство да се почувствувам отново в своята стая! Понякога ми се струваше, че никога не съм я напускал. Останах дълго време, разположен удобно в креслото, като вкусах удоволствието да седя отново сред нещата си. Погледът ми обхождаше всеки мил за мене предмет и го галеше с благодарност. Да заминеш е нещо голямо, но да се върнеш е прекрасно.

Какво привлече изведнъж вниманието ми? Всичко беше подредено, както го оставих. Но започнах да изпитвам живо безпокойство. Напразно се мъчех да разбера причината. Станах и огледах внимателно четирите ъгли на стаята. Нямаше нищо странно, но се усещаше, подушваше се някакво присъствие, някаква следа, на път да се изличи...

На вратата прозвучаха няколко почуквания. Слугата полуотвори вратата и показа глава.

— Обадиха се от „Мъндрейк клуб“. Казват, че вчера сте си били забравили чадъра в бара. Питат дали да ви го изпратят, или ще минете да си го вземете?

— Да го изпратят — отговорих машинално.

Веднага си дадох сметка за абсурдния отговор. Предния ден вероятно съм летял над Сингапур. Когато погледнах четките, почувствах тръпки по цялото си тяло — бяха с прясна боя. Хвърлих се към триножника и разкъсах калъфа — мадоната, която оставих екипирана, беше завършена с майсторството на голям художник и лицето ѝ, странно нещо, беше лицето на Уини.

Паднах смазан в креслото. Около лампата хвърчеше жълта пеперуда.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.